

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Előfizetési ár:

Égész évre 6 kor. félévre 3 kor. egye szám 20 fillér.
Előzetési pénzek és reklamációk Hirschel N. könyvnyomdájába küldendők.

Felölös szerkesztő:

SINKOVICH ELEK

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Keziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábos petitors egyszeri hirdetésnél 20 fill. többszöri hirdetésnél soronként 12 fill. Bélyegű 60 fill. Nyíltter petitorsa 50 fill.

Az iszákosság korlátozása.

Az egyes törvényhatóságok napnapután irnak föl a képviselőházhoz, hogy a koresmáknak, főleg pedig a pálinkamérőknek vasár- és ünnepnapokon való nyitvatartását törvényhozásilag tiltsa meg.

Valóban megdöbbenő színekkel esetelik ezekben a fölterjesztésekben a pálinkaivás káros következményeit.

A sorozások alkalmával is szembe tűnik az alkohol élvezésének ijesztő képe.

Évről-évre satnyább emberanyag áll elő a véderő számára. Testileg, lelkieg tönkre teszi a pálinkaivás a nemzet fiait; megmételtyezi, végenyészetbe sodorja az egymásután következő ivadékokat.

Ily és ehhez hasonló elretentő képeket nyujtanak a törvényhatóságok az egyes vidékeken látható, tapasztalható, valóban elszomorító állapotokról, amiket igazán érző ember néim nézhet végig szóvaltanul és már ezért is sürgetik a törvényhatóságok a törvény kötelező kimondását, hogy vasárna-

pokon és a nagy ünnepek első napján az isteni tiszteletnek alatt zárva legyenek a koresmák és pálinkamérések.

Mily visszautasító, midőn a nép bugzó imádság, ájtatos predikáció után a templomból kijövet azonnal elpeli a környéken levő koresmákat és pálinka méréseket!

Ha a nép előtt zárva vannak vasár- és ünnepnapokon az italmérők: ugy a templomból jövet a vallásos érzellem nem vész ki azonnal belőle; mert nincs, ami anyira elvonhatná az istenitisztelet alatt szerzett tiszta hitétől; jobbnak, nemesebbnek érzi magát; a szenvedélyek elesenedesednek. Nem elégedetlenkedik; bizik a jövőben; új erőt és kedvet érez magában az új munkához. A esüggedés helyett remény hatja át; az isteni tiszteletben vigasztalást talál.

Mily undort, fertelmet keltő, mennyi alávalóság, erkölestelenség van abban, ha a nép a templomból egyenesen a koresma felé tart. A vallásosság arculapása az; a tiszta hitéletet pirulásra készíti ez a látvány!

Ott a koresmában, a pálinkásboltban burjanzik a sok nemtelen érzés. Az erkölestelenség itt vad orgiákat ül. Az iszákosság itt szülemlik meg.

Ott látjuk a szenvedélyek magas, megfélemlítő hullámverését, a kedélyek határt nem ismerő csapongását, a lázongó kedvet! Ott terem meg a sok rossz, hamis gondolat. Ott van kitünő talaja a szocializmusnak.

A koresmákban, pálinkamérőkben szokik hozzá a zsenge, tudatlan gyermek, a jövő nemzedéke, a szesz italok élvezéséhez. Ugy tesz, ahogy látja maga előtt, a példát az öregek mutatják, adják, serkentik is az ivásra; mert virtusnak tartják, hogy kitud többet inni.

Az ifju itt lesz kora nénné; itt tomplunak el a legnemesebb érzelmei. Nem tud örülni, lelkesülni. Elveszti kedélye üdeségét, a fiatalság zománczát.

Ismeretes dolgok ezek, felesleges tovább is firtatnunk.

Valóban nemes cselekedet lenne a kormány részéről, ha meghallgatná a törvényhatóságoknak kellőképp meg-

TARCSA.

Ágnes.

Komor Ákos, mikor négyesztendei távollét után viszontlátta a leányt, aki egyszer végtelenül boldogtalanná tette, nyugodt maradt és hideg. A szíve hatalmasat dobant, de arca olyan volt, mint a márvány. Egy arczima sem rándult meg, megemelte kalapját és kezével megérintette a kezét, melynek alig érezhető szoritása egykor megváltozott. A leány alig változott. Abból a fajtából való volt, amelyen nem látszik meg öt-tíz esztendő öregedése. Az anyja ötven esztendő volt már, mégis azt mondta mindenki, aki látta és nem ismerte, hogy nem léphette még túl a harminczötöt. A leány az anyjára ütött. Nagy fekete szemében sohasem lángolt fel a szenvedély, s nem pirult még akkor sem, négy év előtt, mikor Ákos szerelmet vallott neki. Se testi, se lelki betegség nem látszik meg a nőnek ezen a fajtáján. A vérük forró, egészséges, de lauhán csörgödez az erekben s nem olyan sötétpiros, mint a többi emberé.

Ákos keserűség és melankólia fogta el, mikor maga előtt látta Ágneset, ugyanazzal az arczikefejezéssel, ugyanazzal a pillantással, melylyel négy év előtt nyujtotta kezét. S mennyire

megváltozott ő! S szívében tombolt a fájdalom, mikor elment hazulról, hogy feledést keressen s új egzisztenciát teremtsen magának. Miut minden kezdő, aki erőt érez magában, ő is a fővárosba ment s folytatta tanulmányait, melyeket szerelme miatt hagyott félbe. Mernők lett belőle. Mennyit küzdött, koplalt és nyomorgott a nagy városban! Végre ezélho ért, megszerezte a diplomát, megszerezte, de a jó kedélye, a tisztasága árán. A sok keserűség és baj, melyet el kellett szenvednie, elaltatták s elmulasztatták szívének vérző sebéit, de egyáltalán érzékellené tették a lelkét, ezínikus lett egy kissé s nem tisztelte a nőket. Szívéből kiviszett a poézis, hogy helyet adjon az önzésnek és érzékiségnek. Ő legalább azt hitte, hogy így történt.

Sokszor elárószdott a fölött, hogyan lesz az, ha szakításuk óta először látja viszont Ágneset? S elképzelte mindenféleképpen azt az érdekes jelenetet, csak ugy nem, ahogyan történt

Ágnes kezdte meg a beszélgetést. Elfogulatlanul nézett a férfi szemé közé és csengő hangon szólt:

— Rég nem láttam, Ákos. Négy éve! Maga ugy látszik, más ember lett azóta.

— Igen, meglátszik rajtam?

— Meg. Megférlásdott, de nem is azt akar-

tam én tulajdonképpen mondani. Tudja, olyanféleképpen gondolom én a maga megváltozását, hogy most nem mászna ám át a püspöki kert kerítésén, hogy valamelyik pirosorszát kilopja valakinek.

— Nem.

Ágnes halkán kacagott, de Ákos még komorabb lett.

— Mulat rajtam, ez volt az első gondolata.— Kaczerkodik! ez a második. Eh nem törődik velem, én sem ő vele! ez volt a harmadik.

— Látja, Ágnes, maga cseppet sem változott. Legálább külsőleg nem.

A külsőlegét hangsulyozta. A leány észrevette. Itt sem változott semmi, mondta pajánul s a szívére mutatott.

Ákos, ki időközben visszanyerte a hidegvérét, adta a vidám hangot.

— Valóban? Ez megható. Ilja, a jó vidék konserválja a szívetek. Más a pesti ember. Lássá, én itt — és a szívére mutatott — alaposan megváltoztam. Ha azokkal a mélyesges szemével bele tudna tekinteni, tán el is csodálkozna — ha ugyan ilyen emberi gyöngösesg urrá tudna lenni a szép Ágnes felett.

Ágnes a fejét rázta.

— Nem igaz, nem változott, mondta komolyan, csendesen.

okolt panaszait és elzárni a nép elől vásár- és ünnepnapokon az italmérőket.

Hadd foglalkozzanak ezeken a napokon az emberek hasznosabb, testetleket nemesítő dolgokkal! Szenteljék a délelőtti órákat az ájtatosságnak, a délutánt pedig nekik való könyvek olvasásával, ártatlan játékkal, szórakozással, érdekes eszmecserével.

A tanultabbak tartásának közérdekű felolvasást vagy kérjenek fel a helységben olyant (pap, tanító), aki erre hivatott és készséggel rá áll a jó ügy érdekében.

Inmár az iszákosság, az alkoholizmus oly nagy fokot ért el nálunk, hogy gyors intézkedések, szigorú törvények ezen a téren elkerülhetetlenül szükségesek.

Az egész nemzet megsínyli, ha fiai az alkohol tulságos élvezetébe fojtták bujukat, bánatukat. Nem lehet többé azt az embert visszaadni önmagának, aki egyszer az ivásnak adta magát. A következő generációk érzik elődeik bűneit.

Csakis józan, munkás istenfélő férfiakra van szükségünk, ilyeneket kell nevelnünk a hazának.

A legszigorubb intézkedések a szesz italok élvezésének korlátozására a leghumanusabb föladatok közé tartoznak s amennyiben a kormány, a parlament, a törvényhatóságok általános óhajának eleget tesz és a népet elzárja a vásár- és ünnepnapokon a a keresnától és pálinkamérőkötől, elévülhetlen érdemeket szerez magának.

Nemzetünk csak úgy lehet valóban nagygyá, hatalmassá; csak úgy varázsolhatja vissza régi dicsőségét: ha őseink erkölceit megtartják; ha fiai közelismerést vivnak ki maguk-

nak és együttes munkálkodással iparkodnak a haza szent ügyét előbbre vinni!

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— **A leendő szombathelyi püspök.** Előnk érdeklődés és számtalan kombináció tárgyát képezi, hogy ki lesz majdan a szombathelyi püspök. Belsőben teljes hévvel meg is indultak az előkészítő lépések s két jelölt az udvari körökben minden követ megmozgat a maga javára. Ezek a jelöltek Bjelopotocsky tábóri püspök és Fischer Colbrie Ágoston dr. esztergomi kanonok.

— **Körmend város képviselőtestülete** a minap tárgyalta a körmend—muraszombati vasut engedélyesének Barthalos Istvánnak a városhoz beadott azon kérelmét, mely szerint Körmend városa a megszavazott 30 ezer koronához kötött feltételeitől álljon el, vagy esetleg nagyobb összeg megszavazásával kezdhesse elő a vasut építését. Örömmel értesülünk, miszerint hangsúlyozva lett felszólalások közben, hogy amennyiben biztos számadatokkal bebizonyítva lesz, hogy az összes érdekelteknél áldozathozása után is még mindig nem elég a törzsrészvényjegyzés, az eseten nem riad vissza Körmend városa esetleg nagyobb áldozattal sem, hogy a vasut kiépítését lehetővé tegye.

— **Gyászír.** Maradics István alsóendvai m. kir. adótárnak, aki a muraszombati kir. adóhivatalnak több éven át általában kedvelt ellenőre volt; e hó 6-án elhunyt. Temetése 8-án ment végbe nagy részvét mellett.

— **Nyilvános köszönet.** A barkóci áll. kisdévodára szegény gyermekei felruházására adakoztak: Szápory Gézáné grófnő ő nagyméltósága, Széchenyi Tivadar gróf ő nagyméltósága, Batthyány Tivadar gróf ő méltósága 20—20 k, Gáspár Ferencz plebánus 10 kor., Árvai Henriké, Pósfay Pongrácz, Id. Horváth Pál, Török Ernőné, Sinkovich Elek, Szlepez János, Láng Ignác 2—2 kor., Kolossa István, ifj. Horváth Pál, Takácsné-K. Irma, Sch. Fehér Ilona, Böles Béla, Dobrai János, Feschinger Győzőné, Bodnár András, Simon József, Schnell János, Dormány K. Dr. Kiss Elemér, Olajos Sándorné, Berke Mihályné, Kirbisch Ferenczné, Horváth Beláné, Sokál Józsefné, Szabó Kálmánné, Kocsivára Istvánné, Skerlák József, Saáry Józsefné, Dr. Czipott Zoltánné 1—1 kor., Sleich Ignáczné, Marietta Dória 60—60 fillért, Terplán N. 50 fillért, Fürst Lajos, Lukács József, N. N. 40—40 fillért, N. N. 10 fillért és Galgócziné 4 fillért. Fogadják a nemes szívű adakozók könyörödményeiket úgy a magam, mint szegény növendékeim, valamint az óvoda felügyelő-bizottság hálás köszönetét. Nagy Ida, óvónő.

— **A Szombathelyi Nemzeti Szövettség.** Vörösmarty Mihály halhatatlan költőnk szü-

letésének szüzenstendős fordulóján folyó 1900. évi december hó 1-én délelőtt fél 11 órakor Szombathelyen a vármegyei házban díszteremben emlékünnepet tart. Az ünnep sorrendje: 1. A Szombathelyi dalos egyesület éneke. 2. Megnyitó beszéd mondja: Reiszig Ede, Vármegyei főispánja. 3. Szövetség díszelőke 3 Emlékbeszéd, tartja: dr. Ernest József, a Szövetség elnöke. 4. Ének. (Szombathelyi dalosegylet) 5. A vén cigány, irta. Vörösmarty Mihály, előadja: Jánošy Gábor, a Szövetség titkárja. 6. Ének és előki zárás.

— **A vasárnapi munkaszünet felüggesztése.** A kereskedelmi miniszter a f. évi decz. 23-ára és 30-ára eső vasárnapra a munkaszünetet felüggesztette s így az üzletek az emlelti vasárnapokon egész nap nyitva maradhatnak.

— **Meghívó.** Megyei Meggyessy Zoltán czimbalomtanár 1900. decz. 1-én Muraszombatban, a Dobrai-féle vendéglő ujjalakított, acetylennel világított helyiségeiben saját találmányu czimbalmán, néhány műkelelvél szives közreműködésével hangversenyt rendez. Helyárak: 3 első sor 2 korona, a többi 1 korona 20 fillér. Állóhely 1 korona. Kezdeté pont 1/48 órakor. Felalfizetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak. Jegyek előre válthatók: Árvai B. és Fia üzletében. Másor: 1. I. Csendes éjjelet ezer csillag. 2. Ha az Isten szeretőinek nem teremtet. 3. Piros a pipacsok virága. 4. Casinó csárdás Czimbalom előadja: Meggyessy Zoltán. II. Magyar tánc. Zongorára átirta Schultze. Előadja: Árvai Böszke, Kelecsényi Miczike és Loncsár Mariska. III. Szlamith. Héber opera, czimbalom előadja: Meggyessy Zoltán. IV. Idylle. Reisertől. Hegodin előadja: Neusiedler Miklós ur, zongorán kiséri: Payer Lenke orhölgy. V. I. Magyar Ábránd, Beethovenól. 2. Sűrű lombok. Luuke Páltól. Czimbalom előadja: Meggyessy Zoltán. VI. Felolvasást tartja: Kiss György ur. VII. Ének: Payer Lenke orhölgy, czimbalom kiséri: Meggyessy Zoltán. VIII. 1. Népdalok. 2. Rákoczi induló. Czimbalom előadja: Meggyessy Zoltán. Hangverseny után cigányzene.

— **Vármegyei tisztviselői fizetése** Mint közudmósá, vármegyeink törvényhatósága a folyó évre a vármegyei tisztviselők szerény fizetése emelésére egy százalékos vármegyei pótdadét szavazott meg. Ennek az emelésnek állandósítása céljából több vármegyei tisztviselő kérvényt nyújtott be a deczemberi közgyűlésre, mely emel-fogva a tárgysorozatba is felvettetik, sőt első helyen lesz tárgyalva. Ezenalkül vármegyeink alispánja az ügy fontosságára való tekintetből külön érteztést is küldött a törv. bizottság tagjaihoz mely következőleg hangzik: „Vármegyei tisztikarának több tagja oly értelmű kérvényt nyújtott be a törvényhatósághoz, hogy a tisztizetések emelése céljából egy évre, vagyis a folyó 1900-iki évre megszavazott egy százalékos vármegyei pótdadé állandósításak, s a jövő évre kivettessék, mely pótdadé az 1883 XV. t. c. 9 § a értelmében az összes állami gyenes adókra, nevezetesen: földadó, házadó, keresetadó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, bányaadó, tőkeamat- és járadék-

— Kissé merész állítás, felelte gunyosan a férfi, de hangja remegett. Érezte, mint száll a pir az arcába.

Miért tagadja, Ákos? szólt a leány. Oda lépett hozzá, vállára tette kezét és a szemé közé nézett.

Miért tagadja? Hisz ez fáj!

Már van, szólt tompán a férfi és lehajtotta a fejét. Ágnes szolidan rázta szép fejét.

Nem így van, fáj az, tudom magamról. Komor megdőbvenre nézett föl. Azt hitte meghasad a szive. Minden csepp vére lángolt. Az agya mintha szétakarna pattanni. Lökének bágyadsága vad izgalomnak adott helyet. Oda lett a cinizmusba, a közönyre az asszony megvetése. Külső máz volt mindez, a legelső forró sugár a régi szerelem napjából leolvadt.

Úgy érezte, mintha megint a régi szerelmes fiu lenne, aki magányos éjszakákon sirt és reszkető ajakkal egy leány nevét zokogta. Úgy érezte, mintha szerelmes lenne ismét, nagyon és boldogtalanul szerelmes.

— Ágnes, tör ki belőle Ágnes!

Miért ment el innen akkor?

Csak hittegette, mert nem szeretett. A leány pedig csak rázta a fejét. — Nem igaz, nem igaz.

Nézzén rám Ágnes. A hosszú, selymes szem-

pillák alól kivillantak a nagy, éjfékete szemek. Pillantásuk ragyogó és derült volt, de nyugodt és szenvedély nélkül valók. S ezek a szép tiszta szemek, mint bele mélyedtek a férfi sávrá tüzes szemébe, visszaadták ennek a józanságot. Ákos egy pillanat alatt végiggondolta az életet, melyet Budapesten folytatott. Elvontult lelke előtt a sok nő, akik egy-kettőre oda adták magukat neki, akiket vagy ő csalt meg, vagy őt csaltak meg. S fulbőle csengett a sok szerelem-valómiság, amiket hazudott s amiket neki hazudtak. Düh fogta el, hogy visszagondolt mindezekre. Mennyire elromlott! Nem tudja Ágnes megérteni. Azt várta: hideg lesz hozzá, gunyos, vagy talán semmibe sem veszi s ime találkozásuk első öt percében szerelmet vall neki, az, aki kétségbeesésében hidegen hagyta ott egykor.

— Hazudik ez a leány, hazudik mint a többi és vonalóg ajakkal mondta hangosan:

— Hazudsz!

A keskeny fehér kéz, mely mázsányi izzó vas sulyával nehezedett Ákos vállára, lehanyatlott. A márvány arcon nagy könnyek pergették végig.

A férfi, aki már érezte, hogy diadalmaskodott győzgerégre fölött, valami enyhületes érzést érzett s lágy hangon mondta:

— Ne sirjon, Ágnes.

A leány manóféiben volt már és visszafordult,

Úgy-e, nem szeret már?

— Nem. Ha szeretném is, akkor is úgy kelletne emnek lenni. Isten vele. Mi többé nem találkoznak. Soha. — Soha, sóhajította a másik.

Elváltak. Egyik sem nézett vissza.

Hazament szülői házába, hol anyja dult ábrázata láttára ijedten kérde, hogy kivel találkozott. Palotay Ágnessel, felelte Ákos.

Az anyja ismerte Ákos regényét. Leült a fia mellé, keblére vonta a fejét. Kemény, munkában megráncosodott kezével végig simította fiának forró homlokát.

— Fiam, mondta csendesen, édes fiam, jól tetted.

— Anyám, kiáltotta Ákos kétségbeesve, soha, soha nem leszek boldog!

Az öreg asszony pedig szeliden blóntott a fejével.

— Tudom, édes, fiam, tudom. De hisz nem azért jövünk a világra, hogy boldogok legyünk...

Erdősi Dező.

adó után vette nek ki. Ezen úgy a folyó évi decz. hó 3-án tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek tárgysorozataiban, mint annak első tárgya fog felveténi. Miről a hivatkozott törvény 10. §-a értelmében van szerencsém a törvényhatósági bizottság összes tagjait tisztelettel értesíteni. — Szombathely, 1900. évi november hó 4. Károlyi Antal s. k. kir. tan. alispán.

— Visszaléts hivatalt hatalommal. Kerecz Iván korongor kocsmáros és muraszombati háziúr szépségében nem tudta megkapni kétségbe háborogtatását egyik lakójától. Kapta tehát magát s anélkül, hogy követelése bíróságnak lett volna ítéve, a korongor községbíróval feloglaltatta Melin Ferencz volt lakójának napszámában szolgált répját és burgonyáját a korongor uradalmi majorbán. Az asszony hivatali hatalommal való visszaélés miatt fejteltett tett a korongor községbíró ellen.

— Tüzeset. Panker Mátyas tókeresztről lakos a pajtájával összeépítette pálinkafőzőjét s most, hogy a pálinkafőzés idején bekövetkezett, ő is hozzálatott a jó melegítő főzéséhez a küszöbön levő tölde ide. A kőstolgaképpen bevett főjafja szilviorum, úgy látszik, alaposan fűtött Panker belsőjében, mert ő is úgy betáitált fűteni a kadtan alá, hogy a kémény is megmelegedett s ettől azután a pajta tüzet fogván, leégett. A kár körülbelül 600 korona. Biztosítva az épület nem volt.

— Verekedés. Nem hiába jó bor termelt az idén, rá is jár a vindis új mohóság, mint tavasszal a méh az első virágra. Tudvalevő dolog pedig, hogy az új bor cslénegy itóka, a milyen jól itatja magát, olyan hamar a fejébe száll az embernek. Némely emberből aztán ilyenkor kitör a virtus, megmutatja, hogy ki a legény a csárdában. Így járt Verecsics István sürhüzi lakos is az ottani kocsmában, aem csak az asztalt verte ő az asztal, hanem Verecsics Józsefnek a fejét is, aki „víz raportalt” (vizum reperunt) a kezében sietett elégtételt kérni a kir. bíróságnál.

— Szerelmes goricsáncz. „A szerelmes sötét verem” így szól a közmondás s Vognrincsis István vaskorpi lakos ráfeleli: „szingaszás” az megbizonyítja az én históriám is”. Regőta epekedt, szegény Vognrincsis Basa Mihályról vaskorpi azt asszony után, lépten-nyomon üldözöte szerelmével a szemrevaló menyecskét, de az csak nem akarta meghaladni, kegyében részesíteni. Amnap az asszony férje nélfany napra eltávozott hazáról s ezt az alkalmat felhasználta Vognrincsis, hogy a menyecskét nyúl megostromolja. Éjnek idején odalopodott házához s megkopogtatott az ajtót, szerelmes szavakat suttyogva kért beocsátást. De hiába volt a könyörgés, az ajtó nem nyílt ki. Erre a szerelmes ember türelmét veszítve kifeszítette az ajtót és késsel a kezében csikart ki egy pásztorlót a megrémült asszonytól. Basa Mihályt fejteltent tett imádjója ellen, aki nem is álmódja, hogy as ő szerelmekedése a büntetőtörvénykönyv 232. §-ába ütközik és hogy tíz évig terjedhető fegyház érte a fizetség.

— A muraszombati járás gazdákör megvesz bármily mennyiségű kézzel szedett, szép tölte kőrt és almát, jelentkezhetni a gazdákör iroda-helyiségében. A választmány.

— A borralvaló ellen. Az osztrák államvasutak igazgatósága rendeletet bocsátott ki, a melyben megtiltja a vasuti kauluzoknak a borralvaló elfogadását. Az igazgatóságunk ugyanis tudomásra jött, hogy a kauluzok különféle apró szolgálataik elemben az utasoktól borralvaló fogadnak a k körözünyt minden egyes kauluz láttamozás végett kezébe kapta és aláírta. Ez az intézkedés náunk is elkélne.

— A párisi kiállítás bezárása. November 12-én a párisi kiállítást bezárták. Este tíz órakor ágyúlövés dördült el az Eiffel-toronyról, azt hirdető, hogy a kiállítás az ő sok gyönyörűségével és szépségével véget ért.

— A szénkénegezett szőlők. A földművelési miniszter leküldte Zulába Jablonovszki Józsefet, a rovartani állomás főnökét, hogy vizsgálja meg, vajjon a szénkénegezett szőlők tényleg pusztulnak-e, mint ahogy sokan állítják. Jablonovszki több község határában vizsgálta a szőlőket s arra a meggyőződéssre jutott, hogy a szőlők hanyatlásának oka az alkalmatlan időben való szénkénegezés, amiről a termelőköt előadásában felvilágosította.

— A siktémák érdekében. A siktémák vázai m. kir. országos nevelő- és tanítóképző intézménye tanár testülete meleg hangu felhívást bocsátott ki, kérve a közönséget, hogy kegyes adománnyal a szent ügyet előmozdítsai veskedjék. Az intézetnél egy évszázad alatt teremtett alapítókból és a kormány segélyéből jelenleg 93 alapítványi hely van szegénysorsu siktémák ingyenes oktatására. Az alapítványi helyeket élvezőkön kívüül évről-évre szaporodik oly szegény növendékek száma, akiket egyes családoknál helyeznek el és eltartásuk költségét könyörödmányokból fedezik. A lefolyt iskolai évből 56 íly szegény gyermek eltartását fedezték. Emellett — mint anyaggyűléslet — elhatározta, hogy az ezután létesítendő új siktémáma-intézetek szegénysorsu növendékeit is lehetőleg segélyezi s már a folyó iskolai évtől fogva az arádi iskolának 6 növendékét segélyezi is. Eddig évenként a 14 000 korona szükséglet könyörödmányokból befolyt. Az új iskolai évből is bizalommal fordul a tantestület a neveszvív emberbarátokhoz annak kijelentésével, hogy bármily csekély adományt is köszönettel fogadnak s a tanév végén iskolai értesítőjükből nyugtázni fognak.

— A posta és a magyar helységnevek. Az Országos Magyar Iskolai-Egyesület föterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, rendezze el, hogy a posta és táviró csak olyan küldeményt továbbítsa, a melyen a rendeléstől hely neve magyarul, a hivatalosn megállapított néven van megjelölve. A föterjesztésre most vála-zolt a miniszter. Kifejezi újra egyszer már kifejezett álláspontját, hogy tudniillik a posta és táviró hivatalos iratai mindig magyarul írja a helységnek nevét s így a külföld, ha a magyar postával érintkezik szintén ezeket a neveket használja. A portamentos leveleket is csupán akkor továbbítja ha magyar helységnev van rajtuk Nemcsak a belső, de a nemzetközi használatra szánt helységnevekárakban, távolság mutatókban, térképeken stb. szintén csak magyar helységnevek vannak. A közönséget figyelmeztették, hogy postaküldeményeinek címzésénél a törvény helységneveit használja, mert az ennek mellőzéséből eredő káselemelékért és zavarokért a posta nem szavatol. Többet azonban nem lehet tenni, mert a nemzetközi egyezményekhez kell alkalmazkodni. A külföldi posták is kötelesek a magyar, például Bécs, Prága, Lipsce, Drezda, Hága stb. címzésű leveleket és egyéb postai küldeményeket továbbítani és kézbesíteni. Ezzel szemben a magyar posta egyoldalú intézkedéssel külön jogokat nem tarthat fón és nem követelhet a saját területére néve.

Közgazdaság.

Az istállótrágya értékének megállapítása.

A magyar gazdák többségének az a nézete, hogy az istállótrágya értéke mint bevételi tétel a gazdaság számadásában nem szerepelhet, mivel az állattenyésztésnek elkerülhetetlen hulladéká. Ezen nézet azonban a fejlettebb gazdasági irányzat előtt meg nem állhat, mivel a trágya használati értékkel bír, tehát piaci árának is kell lenni, anél is inkább, mert az istállótrágya hiányában az abban lévő növényi tápanyagokat piaci árral bíró műtrágyákkal kell pótolni. Ez az okból a trágya értékét mint jövedelmi tételt kell a gazdaság számadásába beilleszteni.

A trágya értékének megállapítására többféle módszer van alkalmazásban. Legegyszerűbb trágyaérték kiszámítási mód az, amikor a trágya helyi piaci árát vesszük tekintetbe, ha pl 1 m. trágya a gazdasági táblára kiszámítva 60 fillérbe kerül, akkor a gazdaságban lévő trágya értékét megkapjuk ha ezen 60 fillérből levonjuk a táblára való fuvarozás költségét, ami a körülményekhez képest változó. Így ha ezen fuvarozási költség métermázsánként 20 fillért tesz, akkor a trágyának tényleges értéke 40 fillért tesz ki métermázsánként. Vannak a kik a trágya hatása alapján állapítják meg a trágya pénzértékét t. i. amit az természetből alakjában jelentkezik. Ezen módszer azonban nem jó egyrészt, mivel a természetből nemcsak a trágyának, de az éghajlati viszonyoknak is lehet eredménye s máskülönbben sem lehet praecis megállapítani azt a többletet, a melyet a trágya alkalmazása idéz elő. Vannak ismét mások, akik a trágya értékét a gabona értékével hozták viszonylatba, nevezetesen 1 q rozs árát 20—25 q. trágya árával teszik egyenlővé, vagy pedig a jól elkészített istállótrágya értékét, a rozs árának 6%-ával teszik egyenlővé, pl. 10 koronás árakat feltételezve 1 q. istállótrágya értéke 50 fillér lenne.

Szokásos s reális alapel a bíron trágyaérték kiszámítási mód is, amely a műtrágyákat veszi számítás alulal. A piaci árral bíró műtrágyákban foglalt nitrogén, foszfor és káli 1 mmázásban való mennyisége közt se levén ismeretes, ezután egy-elemzés útján kiszámítjuk, hogy a műtrágya 1 gr. foglalt nitrogén, foszfor, káli hány mázsa istállótrágyában található fel. Ha ezt kiderítettük, az egy mázsa trágya árát elosztjuk az istállótrágya azon mennyiségével, amely a megjelölt mennyiségű anyagokat tartalmazza s így nyerjük az istállótrágya pénzértékét. Így pl. ha az talájk, hogy 1 métermázsás guano, nitrogén foszfor és káli tartalma 56 mázsa istállótrágyában található fel és a guano ára gazdaságunkba szállítva volna métermázsájára 26 korona, akkor 26 : 0.56 = 2600 : 56 = 46.4 fillér vagyis 1 mm. istállótrágya értéke lenne 46 fillér.

Kiszámíthatjuk a trágya értékét az állattenyésztés alapján is úgy, hogyha valamely állattenyésztési ágra felszámítjuk az összes kiadásokat és bevételeket, amikor is az esetleges kiadási többlet képezi azon összeget, a mennyibe a trágya a

gazdaságunk kerül. Ezen trágya kiszámítási mód azonban nem megfelelő, mivel ha az állattenyésztés nem tényleges haszonnal jár, akkor az istállótrágya értéke a gazdaságunk teljesen ingyen marad.

Van ezen felül még nagyon sok trágyakiszámítási mód, de amelyek részint nagyon bonyolultak, részint nem megfelelők.

A különböző módszerek egybenéből és sokszoros kísérletekből a gyakorlat az a következtetést vonta le, hogy az istállótrágya értékét a feletettelt takarmány piaci árának 15%-át teszi ki.

Ezen szávalék a trágya kezelése szerint módosulást szenved úgy, hogy 1 jól kezelt trágya értéke a trágya árának 20% ára. 2. közepesen kezelt trágya értéke a takarmány árának 15% ára, 3. rosszal kezelt trágya értéke a takarmány árának 10%-ára tehető.

Tehát, ha a széna ára 4 korona mázsánként és 1 m. szénával lesz 170 kg. érett trágya s a trágya jól kezeltetett, akkor a 170 kg trágya ára a feletettelt széna árának, 4 koronának 20%-léka vagyis $\frac{400 \times 20}{100} = 80$ fillér, a miből 1 métermázsás trágya áraként 58 fillér fog kikülni. Ez a lehető legegyszerűbb trágya kiszámítási mód s a való értékhez is legközelebb fog járn.

NYILTTÉR

(Az e rovat alatti közl. nem vállal fel. a szork.

Hirschl Róza
Ebenspanger Salomon
jegysek.

Adriencez.

Muraszombat.

Foulard-selyemruha

8 fjt 40 krtól

feljebb — 14 méter! postabér és vámmentesen szállítva! Mintak postafordulattal küldetnek; némikülönbben fekete, fehér és színes „Hennberg-selyem” 45 krtól 14 fjt 95 krtól méterenként.
Hennberg G., selyemgyáros (os. és kir. udvari szállító) Zárköben. 2.

661/1900. V. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szombathelyi kir. törvénykönyv 1616/1900. számú végzés folytán Dr. Kaál Elek ügyvéd által képviselt Császár Iván szent-benedeki lakos végrehajtató javára Szép Mátyas és neje szül. Zalkó Zsuzsa szarászegyi lakosok ellen 1040 korona tőke, ennek 1900. évi szeptember hó 1. napjától számított 6% kamatai és edlg összesen 103 kor. 08 fill. költség-követelés erejéig erendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság feloglalt és 1165 koronára becsült ökor, telén, üsző és bikaborjú, sertés, rozs szalmával, szalma, zsupp. szekér, eke talpa, borona, hordó és szobabeli bútorköbök álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 389/2 sz. kiküldésűt rendelő végzés folytán a helyszínen vagysis Tótmórcz községben alperes lakásán leendő eszközölés.

1900. évi november hó 27-ik napjának

délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szadközzel ezennel elő megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igényelő becsúlra alul is eladatni fognak.

Az elárverzendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint fizetendő.

Kelt Muraszombatban, 1900. évi november 12. SZABADFY JÓZSEF, kir. bírósági végrehajtó.

2137/1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbírósg mint telekényvi hatóság közhírré teszi, hogy Zsiger Károly taulai lakos végrehajtatójának Reichl Róza pyám Reichl Franziska és János kuzmai lakos végrehajtatói szenevűd elleni 297 kor. 77 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a muraszombati kir. bíróság területén lévő Volgykőz község határában fekvő, a volgykőzi 130. sz. tkkben A. f. alatt Reichl Franziska, János és Kiskuru Reichl Ferencz tulajdonánál felvett 1. sorsz. 174—175/1/a. hrsz 81. házs. bitoknak 3/4 részére az árverést 790 korona 50 fillérből ezennel megállapított kikiáltási árban erendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan résa az

1900. évi december hó 15-ik napjának

délelőtti 9 órakor Volgykőzön, a községbíró házánál

megtartandó nyilvános árverésén a megállapított kikéltálati áron elől eladni fog

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan rész becsárának 10%-át vagyis 79 kor 05 fillért és pénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapíron a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánáspénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni

Kelt Muraszombathban, a kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságnál, 1900. évi június hó 23-án.

SAARY J., kir. jbir.

20% engedményt kap mindenki!

GUMMI

és **hathályag**, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **órszer** férfiak és nők részére. Ara tuezatonként **eredeti párisi minőségben** frt 1.-, 2.-, 3.-, 4.-, 5.-, 6.-, 7.- és frt 8.- **Bouts americ**, tuezatja frt 3.-, 4.- és frt 5.- **Női órszer**: **Hasse** tanár-féle frt 2.-, **Mensinga** tanár-féle frt 2.50, **dr. Earlet-féle** frt 3.- darabonként. Ezen női órszerok szászor is használhatók.

Hálgyszívacsok, valódi párisi, tuezatonként frt 2.-, 3.-, 4.-, 5.- és frt 6.- **Diana-ör** havi kötő nőknek, legjobb a világon, drtja frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges bekládése után. 4126 40

J. REIF, Bécs, Brandstätte 3. 1881-ben alapított hírneves hígnial specialista cz g

ki e hirdetésre hivatozkoi!

8-14

Máriaczelli gyomorcseseppek

a gyomorbojokban kitünően ható, azért mi nélkülözhetlen és régismert házi szer.

Étvágytalanság, a gyomor gyengesége, kollemletlen szagu lélegzet, felfuadás, savanyu felgyufogas, köhika, gyomorregés, foles nyalkozódás, sárgaság és csomor hanyas, gyomor geres és szorulas hathatos ellonszere.

Felújás, a gyomor **tuiterhelése**, étel- és itallal, májgüliszta- és haemorrhoida-bántalmak ellen is mint hatható gyógyító szer kiprobálva.

A fentemlített betegségeknel a **Máriaczelli gyomorcseseppek** évek hossza során át tett tapasztalatok után mint a legjobb szer lett kiprobálva, mirol a bizonyítványok egész serege tanszkodik. Egy üveg használati utasítással ára 40 kr. kettösüveg 70 kr. Föelárúsio:

Brady Károly, gyógyszerész a „König von Ungarn” gyógytáraban Bécs I. Fleischmarkt 1 Minden gyógyszertáraban kapható.

Főraktár: **Török József**, Budapest, VI. Király utca 12. 10-24.

Az első osztrák Acetylén — gázvilágítási gyár Gratweinban

ajánlja az eddig felül nem mult, minden kulturállamban szabadalmizott

„Gloria“ Acetylén légszeszkészülékét

lakházak, kertii helyiségek, kastélyok, vendéglők, mühelyek, boltok ugy egész városok, faluk megvilágítására.

Az **acetylén légszeszkészülék „Gloria“** mindenkép szem veszélyes, amennyiben hideg acetylént állít elő, amely a font említett elonyon kívül még ama előnyvel is bír, hogy a hideg uton előállított acetylén világító hatása sokkal nagyobb, mint a meleg uton előállított acetyléné.

Ezen készülek előnye még az is, hogy lassankint, a szükségletnek megfelelőleg fejleszti az acetylént, mert csak így lehetséges a légszesz teljes tisztítása; továbbá a légszesz egészen szárazra lesz téve, ugy, hogy a lángja füst, korom — és szagtalan.

Az acetylén világa a nap világához legközelebb áll, vakítóféhér, teljesen nyugodt, a szemet nem bántó, sőt e világítás mellett a legfinomabb színárnyalatot meg lehet különböztetni.

Az acetylén világítás nemcsak a légszesz, hanem a legelősebb világítószere az a mai kornak: a mostani carbifur mellett egy 30 gyertyaláng erősségével ér fel és óránként 3 fillérbe kerül. Előreláthatólag ezen órák jelentősen apadni fognak még.

A „Gloria“ készülekem egyszerű szerkezeténél fogva könnyen kezelhető.

Egy 3 lángú készülek ára 170 korona, 30 normal-gyertyalánggal s 8 órai égéssel.

A felszerelést ölesön számíto.

Szíves megrendelést kör

kiváló tisztelettel

ALOIS WOCHNAGG
Gratwein.

Felvilágosítást ad s a megrendeléseket és felvételeket e téren eszközöl

WACHTA JÓZSEF
könyvkötő,
Muraszombat.

5-10

Kávé! Kávé! Kávé!

Ajánlom kitünő minőségű kávéimat a következők igen olcsó árban:

1 kiló finom zold kávé nagyszemü	forint 1.70
— — — közepfinom zold kávé	„ 1.40
— — — finom gyöngy kávé	„ 1.60
— — — „ jara kávé sárga nagyszemü	„ 1.60
— — — „ zold versay kávé	„ 1.25

Kivátrapra mióttákat ingyen és bérmentve küldök!
4½ kilós postacsomag teljesen költségmentesen küldetik.

Eisinger Mór
nagykereskedő,
Szombathely.

Jó áru jutányos ár!

4-12

Butor

nagy választékban, **ó-német**, — **fényezett ebédlő- és hálószoba garnitúrák**, a legszebb kivitelben, jutányos árak mellett

Kép- és butor raktár.

3-62

Kugler Antal,
Graz, Annensstrasse Nr. 20.

CZIMBALOM

Horváth-féle pedálos

eladó

Payer Lenke urhölgnél,
Muraszombat.

URAY TESTVÉREK, REGEDE

vas-, füszer-, fegyver- és köszénkereskedése.

Bátorkodunk a nagyérdemü közönségnek szives tudomására adni, hogy eskis **első rendü styriai** vasból áru raktárt tartunk s olcsóbban, mint bármely konkurencia, eladjuk.

Továbbá ajánljuk:

öntött és lemez kályhákat és tüzhelyeket, vaskatlanokat minden nagyságban, szecska és répavágókat, sertésöléshez hús- és szalonavágógépeket, valamint varrógépeket, házi és mühelyi szükséglethez dús és szép választékban.

18-90